

FOTO: HÉLÈNE PETIT, WWF-CANON

Smart udstyr

Bifangst af djælverokke og læderskildpadde på en fransk tunfiskerbåd.

Hvad har havfugle, havskildpadder, hajer, søstjerner og koraller til fælles, ud over at de lever i et miljø, som vi dykkere også holder af at færdes i? Jo, desværre også, at de i millionvis hvert år går i net eller på kroge, som uønsket bifangst. De fleste smides døende eller døde tilbage i havet – hajer dog ofte uden finner.

Og tallene er uhyggelige. Over 300.000 hvaler og delfiner ender hvert år deres liv viklet ind i fiskenet. 250.000 truede læderskildpadder og uægte karetteskildpadder går i rejetrawl eller på tunfiskernes langliner. De samme langliner dræber hvert år 300.000 havfugle, såsom albatrosser og suler, der er i stand til at dykke dybt i havet. Flere hajararter er på mindre end 20 år drevet mod grænsen til udryddelse fordi de ender som bifangst. Og oveni det, bliver milliarder af undermålere og uønskede fisk smidt tilbage i havet sammen med koralstykker, svampe, søstjerner, krabber og andet, der lige kom i vejen.

Tusindvis af kilometer net og liner sættes hver dag i verdens have. Fiskeriet er i dag utrolig effektivt – men desværre også mere og mere ubæredygtigt. Retfærdigvis skal det dog siges,

at der i fiskerisektorens er en voksende erkendelse af, at der må gøres noget for at reducere den enorme bifangst. Og netop derfor gik WWF, fiskere, og videnskabsfolk i 2004 sammen om at lancere et projekt kaldet *The International Smart Gear Competition*.

Smart Gear-initiativet udsætter hvert år en præmie på 25.000 dollars (ca. 150.000 kroner) til den, der kommer med den bedste idé til et fiskeredskab, der kan medvirke til nedsættelse af bifangst. Man ønsker idéer, der mindsker antallet af uønskede arter på kroge og i net – eller som gør det muligt for disse uønskede arter at undslippe med livet i behold, hvis de alligevel skulle ende der. Fiskerne skal med andre ord kun have det på krogen og i nettet, som de går efter.

De to år konkurrencen nu har kørt, har det vist sig, at idéerne ofte kommer fra fiskerne selv, og også, at der som regel er tale om små, simple og billige opfindelser. I 2005 var det således Mr. Beverly, en tidligere langline-tunfisker fra Ny Caledonien, der vandt konkurrencen. Beverlys opfindelse skulle hindre bifangst af havskildpadder på langliner. Problemet med de lange liner med kroge er, at de også har

kroge på dybder, hvor havskildpadderne færdes. Til gengæld er der næsten ingen tun på disse dybder. Beverlys idé var, at krogene først skulle starte, når linen var under 100 meter, og at blyloder skulle holde krogene nede under denne dybde. Ideen er simpel og billig, og kan desuden tilpasses allerede eksisterende udstyr. Beverlys opfindelse bliver nu testet på Hawaii, hvor tunfiskere arbejder med 45 sæt normale liner og 45 sæt Smart Gear-liner.

I år var den vindende idé fra amerikaneren Mr. Herrman næsten endnu simplere. Fokus er igen på langliner, og den store trussel, denne fiskemetode udgør for verdens bestande af hajer. Herrman foreslår, at man benytter sig af hajens unikke evne til at sanse magnetiske felter. Ved at placere små magneter ovenover krogene har det vist sig, at eksempelvis nursehajer og citronhajer holder sig fra krogens ellers fristende madding. De fisk, man har haft som sit mål at fange, er derimod upåvirkede af magnetfeltet. Så enkelt og simpelt kan der findes løsninger på ellers meget store problemer.

Vil du læse mere om Smart Gear, så tag et kig på www.smartgear.org

WWF Verdensnaturfonden er en selvstændig dansk organisation i WWF-netværket, som arbejder verden over for at bevare natur og miljø – og for menneskers ret til et værdigt liv i et sundt miljø.

Havet er med sin mangfoldige natur og enestående arter en vigtig prioritet i WWF Verdensnaturfondens arbejde. Læs mere om WWF's arbejde på: www.wwf.dk

for a living planet®

LENE TOPP

Lene Topp er kulturgeograf og har siden 1999 arbejdet for WWF Verdensnaturfonden, specielt med projekter i Sydøstasien. Lene bliver gennem sit arbejde konfronteret med en bred vifte af marine miljøproblematikker. Siden 2002 har hun boet på Borneo sammen med sin mand Claus. De er begge aktive dykkere og undervandsfotografer.

FOTO: TOPP2